

Lukijalle

Tämä kirja Vuoksenrannan menneestä maailmasta sai alkunsa viimeisen Vuoksenrannassa syntyneen sukupolven halusta kertoa lapsilleen ja tuleville sukupolville tuon pienen kannakselaisen maalaispitäjän ihmisten elämästä ja oloista, heidän työnteostaan ja juhlistaan, iloistaan ja murheistaan satojen ja taas satojen siellä vuoteen 1944 asti otettujen valokuvien välityksellä. Kuvat kertovat monista asioista enemmän ja tarkemmin kuin mitä milloinkaan osaisimme sanoin ilmaista. Ne voivat myös olla todenmukaisempia kuvauksia ihmisten elämästä kuin muistin valikoimat mielikuvat puolen vuosisadan takaisesta maailmasta. Lisäksi ne kertovat myös niistä vuoksenrantalaisista, jotka ovat jo iäksi vaienneet. Valokuvista he katsovat meitä elävinä keskeltä omaa maailmaansa ja askareitaan. Kirja pyrkii tarjoamaan täyteläisen kuvan menneen maailman ihmisistä ja heidän elämänoloistaan. Kirjaan on tallentunut kuva tuhansista vuoksenrantalaisista, joista suurin osa on jo siirtynyt ajasta iäisyyteen ja joista loputkin lähestyvät viimeistä iltahuutoa. Nyt vielä elävä sukupolvi löytää kirjasta paljon tuttuja, kenties jo unohtuneitakin lapsuuden ja nuoruuden tovereita, ja voi kertoa nuoremmille perheen jäsenille sukulaisista ja naapureista. Näin tämä kirja auttaa vuoksenrantalaisten jälkeläisiä löytämään sukunsa juuria ja säilyttämään tietoa niistä.

Vuoksenrannan Pitäjäseura teki päätöksen kuvakirjan julkaisemisesta vuonna 1990 ja asetti kirjatoimikunnan hanketta toteuttamaan. Sen jälkeen aloitettiin kuvien keräys vuoksenrantalaisten keskuudessa. Kirjan toimittajaksi nimettiin Tatu Vanhanen. Kuvien keräyksen yhdyshenkilönä ja organisoijana toimi Antti

Miikkulainen, joka myös luetteloi kuvat ja luokitteli ne alustavasti. Yksityisistä kerääjistä suurimman työn teki seuran puheenjohtaja Hannes Jantunen, joka kiersi talosta taloon ja kokosi vähän yli 1000 valokuvaa. Kaikkiaan keräys tuotti noin 2000 valokuvaa, joista noin 1500 oli ennen syyskuuta 1944 otettuja. Kuvia saatiin yli 200 henkilöltä. Kun monet lähettivät kuvia myös muista kuin oman perheensä jäsenistä, on perusteltua olettaa, että näissä kuvissa on mukana merkittävä osa, kenties suurin osa Vuoksenrannassa eläneistä ihmisistä. Vuoksenrannan Pitäjäseuran johtokunta ja kirjatoimikunta haluavat kiittää lämpimästi kaikkia kuvien luovuttajia, joiden myönteinen suhtautuminen kirjan julkaisemiseen teki hankkeen toteuttamisen mahdolliseksi.

Tässä kirjassa on julkaistu vähän yli 1000 valokuvaa Vuoksenrannan menneestä maailmasta. Kuvat on jaettu aiheen mukaan yhdeksään lukuun, jotka valottavat eri puolia maalaispitäjän ihmisten elämästä. Kuvien valinta oli lähinnä toimittajan vastuulla. Toimittaja on kirjoittanut kaikki kuvatestit kuvien mukana tulleiden selostusten pohjalta sekä muut kirjan tekstit. Sivujen taiton tietokoneella on tehnyt Tuomo Vanhanen. Antti Miikkulainen on suunnitellut kirjan kannen.

Kirja alkaa seurakuntaelämän kuvauksesta, jossa yhteydessä kerrotaan Vuoksenrannan pitäjän synnystä. Ensin Antreasta erosi kymmenen kylää, jotka perustivat erillisen Vuoksenrannan seurakunnan 1910-luvulla. Seurakunnallisen jaon muuttamista seurasi automaattisesti myös kunnallisen jaon muuttaminen. Vuoksenrannan kunta saattoi aloittaa toimintansa 1920-luvun alussa. Seurakunnan ja kunnan perustamisvaiheeseen liittyi erikoisuutena se, että

noin 20 prosenttia kunnan väestöstä erosi luterilaisesta kirkosta ja liittyi Vuoksenlaakson metodistiseurakuntaan, josta tuli Suomen suurin metodistiseurakunta. Seurakuntia ja kuntaa koskevien kuvausten jälkeen kirjan kolmannessa luvussa kerrotaan kuvin Vuoksenrannan maisemasta ja taloista kyläkunnittain. Neljäs luku on omistettu arjen työlle sen eri muodoissa. Tämän luvun noin 200 valokuvaa tarjoavat ainutlaatuisen näkymän ihmisten jokapäiväiseen työhön pelloilla, karjan parissa, metsissä ja muissa ammateissa. Viidennessä luvussa saamme katsella arjen työn keskeyttäneitä suuria perhejuhlia, häitä ja hautajaisia, ilon ja surun juhlia, joihin aina osallistui sukulaisten lisäksi paljon muutakin kylän väkeä. Kuudenteen lukuun on koottu noin 250 perhe- ja henkilökuvaa, jotka eivät kirjan muissa osissa tule esille. Se tarjoaa värikkään kuvan memmeen maailman ihmisten kasvoista ja pukeutumisesta, mutta myös vapaa-ajan vietosta ja retkeilystä. Kansakouluista kertovassa seitsemännessä luvussa palataan yksityisten ihmisten ja perheiden tasolta takaisin kylän tasolle. Viimeinen Vuoksenrannassa kasvanut sukupolvi voi löytää koulujen luokkakuvista itsensä ja lapsuuden toverinsa. Kahdeksanteen lukuun on koottu kuvia vuoksenrantalaisien seura- ja yhdistystoiminnasta, jossa urheilu, marttakerhot, nuorisoseurat ja maamiisseurat näyttelivät päätösosa. Kirja päättyy maanpuolustusta koskevaan lukuun, jossa on ensin kuvia rauhanajan suojeluskunta- ja lottatoiminnasta ja sen jälkeen kuvia Vuoksenrannan miehistä armeijassa sekä kuvia sota-ajalta ja evakkomatkasta Kurikkaan ja Teuvalle talvisodan jälkeen. Siinä on myös kuvia Vuoksenrannan miehistä ja lotista sodassa. Viimeisillä sivuilla on kuvia sankarihautauksista ja sankarihautoista Vuoksenrannan kirkon vierellä.

Tämä kirja on jatkoa Antti Miikkulaisen toimittamalle ja vuonna 1981 ilmestyneelle 560-sivuiselle Vuoksenranta-kirjalle, jossa on kuvien lisäksi monipuolista kirjallista kerrontaa Vuoksenrannasta ja vuoksenrantalaisista sekä kylittäin yksityisiä taloja ja perheitä koskevat

kuvaukset. Vuoksenranta-kirjasta lukijat voivat etsiä tarkempia tietoja taloista, perheistä ja yksityisistä ihmisistä, jotka tulevat esille tämän kirjan kuvissa ja kuvateksteissä. Tämän kirjan sisäkannessa julkaistu kartta Vuoksenrannasta perustuu Vuoksenranta-kirjassa olleisiin karttoihin. Kartassa olevat talojen numerot viittaavat Vuoksenranta-kirjaan.

Kirjan lopussa on luettelo valokuvien lähettäjistä ja henkilöhakemisto, jossa on aakkosjärjestyksessä luettelut kaikki kirjan sivuilla mainitut henkilöt. Nimen perässä olevat numerot viittavaat sivuihin, joilla nimi mainitaan. Hakemistoon on kertynyt noin 1700 nimeä menneen maailman vuoksenrantalaisista, jotka kuitenkin edustavat vain osaa kirjan kuva-aineistossa esiintyvien henkilöiden lukumäärästä. Läheskään kaikkiin kuviin ei liity täydellistä henkilöluetteloa, vaikka joistakin suurista ryhmäkuvista on nimiluettelo kuvateksteissä. Tämän perusteella voidaan arvioida, että kirjan kuvissa esiintyvien henkilöiden lukumäärä on jopa 3000-4000. Monissa ryhmäkuvissa on vuoksenrantalaisien lisäksi myös antrealaisia ja ihmisiä muista naapuripiiristä tai muualta Suomesta. Myös jotkut hakemistossa mainituista henkilöistä ovat muita kuin vuoksenrantalaisia. Hakemistosta lukijan on lisäksi syytä huomata, että sama nimi, esimerkiksi Matti Virolainen, melko usein viittaa useampiin samannimisiin henkilöihin, joita ei ole voitu erottaa toisistaan. Muutamissa tapauksissa on samannimisiä henkilöitä eroteltu mainitsemalla nimen jälkeen suluissa talon nimi.

Toivomme kuvakirjan tarjoavan moniksi päiviksi ja viikoiksi mielenkiintoista puuhaa kaikille, jotka haluavat yksityiskohtaisemmin perehtyä kuvissa esiintyvien ihmisten sukujuriin ja asuinpaikkoihin. Se vie meidät antoisille matkoille Vuoksenrannan menneeseen maailmaan ja kertoo myöhemmin syntyneille isien ja äitien ammoin kadonneesta maailmasta.

Espoossa, huhtikuussa 1993
Tatu Vanhanen

SISÄLTÖ

Lukijalle	5
1. Kahden kirkon ja seurakunnan pitäjä	8
2. Vuoksenrannan kunnalliselämä	32
3. Maisema ja talot	38
Karkeala ja Taljala 40, Kaskiselkä 44, Korpilahti 54, Kuivaniemi, Parsikkaanmaa ja Pöyryniemi 67, Oravankytö 72, Sintola ja Virkinniemi 77	
4. Arjen työssä	84
Emännät tupatöissä 86, Peltotyöt 91, Karjanhoito 102, Hevoset 110, Metsästy ja kalastus 117, Marjastamassa ja sienestämässä 121, Rakennustyöt 122, Ojankaivuuta 124, Tukiuinttoa, metsätöitä ja tientekoa 126, Ammattikursseja 128, Maatalousnäyttelyt 130, Kauppa, liikenne ja muut elinkeinot 132, Siihen aikaan kun isä auton osti 138, Kuvia työmailta ja retkiltä 140	
5. Häät ja hautajaiset	144
6. Menneen maailman ihmisiä	172
Perhekuvia 1900-1944 174, Ateljeekuvia kihla- ja hääpareista eri ajoilta 200, Kuvia Talikkalan markkinoilta ja muualtakin 206, Ihmisiä luonnossa ja vapaa-ajalla 213, Illostellää pittää vaik päivää vähemmän 222	
7. Kansakoulut	230
Härkkörven koulupiiri 232, Kankaalan koulupiiri 234, Kaskiselän koulupiiri 237, Korpilahden koulupiiri 243, Niittysuon koulupiiri 248, Oravankytön koulupiiri 250, Pöyryniemen koulupiiri 253, Sintolan koulupiiri 255	
8. Seuratoiminta ja muut harrastukset	258
Urheilu 260, Martat 263, Laulukuooret 266, Nuorisoseurat 267, Muita harrastuksia 272	
9. Maanpuolustus	276
Suojeluskunta 278, Lotat 282, Miehet armeijassa 286, Kotirintamalla ja evakossa 1939-44 293, Sotapolulla 302	
Kuvien lähettäjät	316
Henkilöhakemisto	318